

12.8.2026

Dnro 716/03.04.04.04.01/2026

Asia

Asiakirjajulkisuus

Valittaja

Timo Laitakari, Sanomalehti Länsi-Savo

Päätös, josta valitetaan

Rääkkylän kunnanhallitus 16.3.2026 § 56

Kunnanhallitus on päättänyt luovuttaa valittajalle kunnan ja kunnanjohtaja Esko Rautiaisen välisen johtajasopimuksen päättämissopimuksen siinä muodossa, että sopimuksen kohta ”Sopimuksen tarkoitus ja tausta” salataan. Päätöksen perustelujen mukaan salattu kohta sopimuksesta on kooste asiamiesten päämiehilleen antamista asianajollisista, luottamuksellisista neuvottelutaktisista neuvoista. Salattava osa sisältää tietoja asiamiesten näkemyksistä ja selvitystyöstä sopimuksen laatimisen eri vaiheissa. Asianajollinen neuvo kuuluu asianajosalaisuuden piiriin siinäkin tilanteessa, että se ilmaistaan asian toiselle osapuolelle.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valituksenalainen päätös on kumottava ja kunta on määrättävä luovuttamaan pyydetty asiakirja salaamattomana.

Kyse on asiakirjasta, jonka sisällön osapuolten asianajajat ovat yhdessä neuvotelleet, ja jonka sisältö on kaikilta osin molempien osapuolten tiedossa. Tekstiä ei voida pitää asianajajan ja päämiehen luottamuksellisena tiedonvaihtona. Neuvottelutaktisten neuvojen salaaminen on menettänyt merkityksensä, kun ne on jo kerrottu vastapuolelle ja neuvottelut ovat päättyneet. Sopimukseen sisältyy vaatimus sopimuksen sisällön pitämisestä salaisena. Kunnan tietopyyntöä koskeva päätös ei perustu julkisuutta koskevaan lainsäädäntöön, vaan sillä on pyritty täyttämään sovittua salassapitoa.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Kunnanhallitus on antanut lausunnon, jonka mukaan asianajosalaisuudella turvataan myös salassapitoa kolmansiin nähden. Rautiainen ja hänen oikeusavustajansa ovat painottaneet salattujen kohtien sisältävän tietoja Rautiaisen ja avustajan luottamuksellisista keskusteluista asian hoitamiseksi.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen kunnanhallituksen päätöksen 16.3.2026 § 56 ja palauttaa asian kunnanhallitukselle pyydetyn asiakirjan luovuttamiseksi kokonaisuudessaan valittajalle. Asiakirja on luovutettava sen jälkeen, kun hallinto-oikeuden päätös on saanut lainvoiman.

Perustelut

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 1 §:n 1 momentin mukaan viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei tässä tai muussa laissa erikseen toisin säädetä.

Julkisuuslain 22 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se tässä tai muussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi tai jos viranomainen lain nojalla on määrännyt sen salassa pidettäväksi taikka jos se sisältää tietoja, joista on lailla säädetty vaitiolovelvollisuus.

Asianajajista annetun lain 5 c §:n 1 momentin mukaan asianajaja tai hänen apulaisensa ei saa luvottomasti ilmaista sellaista yksityisen tai perheen salaisuutta taikka liikesalaisuutta, josta hän tehtävässään on saanut tiedon.

Valituksenalaisessa kunnanhallituksen päätöksessä ei ole tuotu esiin mitään lainkohtaa, johon kyseisen viranomaisen asiakirjan salassa pidettävyys perustuu. Päätös on siten puutteellisesti perusteltu. Päätöksessä on kuitenkin viitattu asianajosalaisuuteen ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiin 2019:10, 2019:83 ja 2019:98. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 2019:10 on asianajosalaisuuden osalta sovellettu muun muassa asianajajista annetun lain 5 c §:n 1 momenttia ja julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 19 kohtaa, joka koskee viranomaisen oikeudenkäynnin osapuolena oikeudenkäyntiin valmistautumista varten laatimia ja hankkimia asiakirjoja, mistä nyt ei ole kyse. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 2019:83 on asianajosalaisuuden osalta sovellettu niin ikään asianajajista annetun lain 5 c §:n 1 momenttia sekä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin liikesalaisuuksia koskevaa 20 kohtaa. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 2019:98 ei ole kyse asiakirjajulkisuudesta.

Hallinto-oikeus on tutustunut johtajasopimuksen päättämissopimuksen kappaleeseen ”Sopimuksen tarkoitus ja tausta,” jota kunnanhallitus on pitänyt salassa pidettävänä. Kyseisessä kappaleessa kuvataan seikkoja, joista

osapuolilla eli Rääkkylän kunnalla ja kunnanjohtaja Esko Rautiaisella on yhteinen käsitys.

Hallinto-oikeus toteaa, että sopimustekstissä kuvataan sopimusosapuolten yhteistä tahtotilaa ja näkemystä. Sopimuksen tekstistä ei ilmene eikä siitä ole pääteltävissä, että siinä kuvattaisiin kunnanhallituksen esittämällä tavalla osapuolen avustajan näkemystä tai neuvoa päämiehelleen. Kunnanhallitus ei ole esittänyt eikä salassa pidettäväksi katsotusta sopimustekstistä muutoinkaan ilmene, että siinä ilmenevissä tiedoissa olisi kyse Esko Rautiaisen yksityisestä salaisuudesta tai kummankaan osapuolen liikesalaisuudesta. Sopimuskohdan ei siten voida katsoa sisältävän asianajajista annetun lain 5 c §:n 1 momentin mukaisen asianajosalaisuuden piiriin kuuluvaa tietoa. Kunnanhallitus ei ole tuonut esiin eikä asiassa ole tullut muutoinkaan ilmi laissa säädettyä perustetta sopimuskohdassa ilmenevien tietojen salassa pidolle.

Valituksenalainen kunnanhallituksen päätös on siten kumottava ja asia palautettava kunnanhallitukselle pyydetyn asiakirjan luovuttamiseksi kokonaisuudessaan valittajalle sen jälkeen, kun hallinto-oikeuden päätös on saanut lainvoiman.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Hallintolaki 45 § 1 mom.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Toni Sarivirta, Toni Nykänen ja Karoliina Hyvärinen.

Esittelevä jäsen

Karoliina Hyvärinen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Timo Laitakari, sähköpostitse antopäivänä

Oikeudenkäyntimaksu maksutta

Jäljennös Rääkkylän kunnanhallitus, sähköpostitse antopäivänä